

Bilag 2: FN's verdensmål og politiske udvalg – oversigt over protokolleringer

Udvalg	FN's verdensmål	Protokollering
Udvalget for Regional Udvikling	Mål 3, Sundhed og trivsel Mål 7, Bæredygtig energi Mål 9, Industri, innovation og infrastruktur Mål 10, Mindre ulighed Mål 11, Bæredygtige byer og lokalsamfund Mål 12, Ansvarligt forbrug og produktion Mål 13, Klimaindsats	<p>Udvalget for Regional Udvikling konstaterer, at der i den nuværende Regionale Udviklingsstrategi tages en række initiativer, der støtter op om FN's Verdensmål.</p> <p>På mobilitetsområdet er det i den fremtidige strategi relevant at arbejde med høj tilgængelighed (herunder de syddanske infrastrukturprioriteringer), god fremkommelighed, mobilitet for alle (herunder de syddanske principper for regional buskørsel), international opkobling og grøn omstilling af transportsektoren. Indsatsen kan særligt bidrage til mål 9 om industri, innovation og infrastruktur, mål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund samt mål 13 om klimaindsats.</p> <p>På kulturområdet kan der i den fremtidige strategi arbejdes med, at øge attraktivitet og bosætning i hele regionen og styrke borgernes sunde og aktive liv, samt at understøtte syddanske styrker og særpræg, fx grænseområdets særlige historie. Indsætterne kan særligt bidrage til mål 9 om industri, innovation og infrastruktur samt mål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund.</p> <p>Den kommende klimastrategi vil bidrage både til regionens egen grønne omstilling som driftsvirksomhed og til regionens grønne omstilling. Særligt bør der arbejdes med strategisk energiplanlægning, klimaforebyggelse, klimatilpasning, cirkulær økonomi, fx ressourceoptimering, og affald. Indsatsen kan særligt bidrage til mål 7 om bæredygtig energi, mål 12 om ansvarligt forbrug og produktion samt mål 13 om klimaindsats.</p> <p>Udvalget konstaterer desuden, at den tværgående indsats inden for sundhedsinnovation (herunder sundhedens geografi, et sundt og aktivt arbejds- og fritidsliv for borgerne samt offentlig privat innovation) bidrager til mål 3 om sundhed og trivsel, til mål 9 om industri, innovation og infrastruktur, mål 10 om mindre ulighed samt mål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund.</p> <p>Endelig bemærker udvalget, at verdensmålene hænger tæt sammen, og at det derfor i strategien bør tænkes på tværs af fagområder og indsatser.</p>
Forretningsudvalget	Mål 4, Kvalitetsuddannelse Mål 5, Ligestilling mellem kønnene Mål 7, Bæredygtig energi Mål 12, Ansvarligt forbrug og produktion Mål 13, Klimaindsats	<p>Forretningsudvalget forventer, at den kommende regionale klimastrategi vil bidrage til understøttelse af FN's verdensmål, og at der i denne konkret vil blive sat fokus på bl.a. strategisk energiplanlægning og regionens eget energiforbrug, herunder i forhold til regionens bilpark og transport.</p> <p>Forretningsudvalget forventer, at der i forbindelse med den kommende klimastrategi vil blive fremsat forslag til nye projekter, der kan understøtte FN's klimamål.</p> <p>Forretningsudvalget foreslår, at de enkelte driftsenheder anmodes om at udarbejde en status for affaldssortering samt vurderer mulighederne for øget affaldssortering. Udvalget ser endvidere gerne, at der i forbindelse med en kommende revision af indkøbspolitikken er fokus på skærpede krav i forhold</p>

Bilag 2: FN's verdensmål og politiske udvalg – oversigt over protokolleringer

		<p>til bæredygtighed og social ansvarlighed.</p> <p>Ved regionens rolle som bygherre er der fokus på målene bl.a. via regionens "byggehåndbog". Forretningsudvalget foreslår, at det overvejes om regionens grønne profil på regionens byggerier kan skærpes, herunder om den løbende vedligehold kan ske med udgangspunkt i synlige energi- og miljøkriterier.</p> <p>I forhold til regionens rolle som arbejdsgiver og regionens egen uddannelsesindsats ønsker forretningsudvalget fortsat at fremme social ansvarlighed og lighed mellem kønnene. Ligeledes ønsker forretningsudvalget fortsat løbende fokus på kompetenceudvikling af regionens ansatte.</p>
<p>Digitaliseringsudvalget</p>	<p>Mål 3, Sundhed og trivsel Mål 4, Kvalitetsuddannelse Mål 10, Mindre ulighed Mål 11, Bæredygtige byer og lokalsamfund Mål 12, Ansvarligt forbrug og produktion</p>	<p>Drøftedes.</p> <p>Else Marie Holm præsenterede arbejdet med FN's verdensmål med kobling til den regionale udviklingsstrategi. Herefter supplerede Jane Kraglund i forhold til digitaliseringsudvalgets ansvarsområder.</p> <p>Digitaliseringsudvalget konstaterer, at der med udkast til digitaliseringsstrategi tages en række initiativer, der støtter op om FN's verdensmål.</p> <p>Udvalget kan pege på, at mål nummer 3 vedrørende Sundhed & Trivsel understøttes ved strategiens initiativer i forhold til digitale løsninger til borgere/patienter og medarbejdere (bl.a. adgang til virtuelle konsultationer og styrket fokus på at udbrede eksisterende løsninger), og at mål nummer 4 vedrørende kvalitetsuddannelser understøttes ved fokus på kompetenceudvikling af såvel personale som borgere. Herunder vil der også være efterspørgsel om samarbejde med uddannelsesinstitutioner i forhold til digitale sundhedsløsninger.</p> <p>Digitaliseringsudvalget peger endvidere på, at der i forbindelse med mål nummer 12 kan ses på madspil. Mål nummer 10 om mindre ulighed understøttes ved fokus på resourcesvage borgere, herunder at digitale løsninger ikke må stå alene og ved fokus på hjælp og understøttelse. Herudover pegede udvalget på, at digitale løsninger/telemedicin understøtter mål 11. Endelig understøttes mål nummer 12 om ansvarligt forbrug og produktion ved forslag om analyse af muligheder for at indarbejde disse hensyn i kommende udbud af IT løsninger</p> <p>Digitaliseringsudvalget konstaterer, at en række af FN's verdensmål understøttes af initiativer, der er forankret både i digitaliseringsudvalget og i andre udvalg. Udvalget ser frem til, at der skabes et overblik på tværs af udvalgene. Udvalget anbefaler i den forbindelse, at det undersøges, om det er</p>

Bilag 2: FN's verdensmål og politiske udvalg – oversigt over protokolleringer

		muligt at tilvejebringe indikatorer på status og udvikling i forhold til målene.
Sundhedsudvalget	Mål 3, Sundhed og trivsel Mål 10, Mindre ulighed Mål 12, Ansvarligt forbrug og produktion	<p>Indledningsvist finder sundhedsudvalget, at de allerede besluttede strategiske indsatsområder, der er peget på i forhold til det somatiske område, bidrager til at understøtte verdensmålene vedrørende "Sundhed og trivsel" (mål 3), "Mindre ulighed" (mål 10) og "Fremme bæredygtigt forbrug og produktion" (mål 12). Samtidig sikrer indsatsområderne, at der er sammenhæng mellem arbejdet med verdensmålene og regionens arbejde med sundhedsvisionen, de regionale pejlemærker, sundhedsplanens årlige indsatsområder samt de nationale mål på sundhedsområdet.</p> <p>Udvalget anbefaler, at der i arbejdet med kommende indsatsområder i forbindelse med sundhedsplanen sættes fokus på at identificere og konkretisere områder/indsatser, som i særlig grad fremadrettet kan medvirke til at understøtte og "rykke" i forhold til FN's verdensmål, og at der i forbindelse med udarbejdelse af baselines for det videre arbejde med FN's verdensmål sættes fokus herpå.</p>
Psykiatri- og socialudvalget	Mål 3, Sundhed og trivsel Mål 10, Mindre ulighed	<p>Psykiatri- og socialudvalget konstaterer, at der med de igangsatte indsatser og den kommende psykiatriplan tages en række initiativer, der støtter op om FN's verdensmål.</p> <p>Udvalget kan pege på, at mål nummer 3 vedrørende Sundhed & Trivsel understøttes på psykiatriområdet ved budget 2019 og landsdækkende initiativer på tvangsområdet, akutområdet, de sværest syge, børn og unge og retspsykiatrien samt det strategiske grundlag og den danske kvalitetsmodel på socialområdet.</p> <p>Udvalget kan endvidere pege på, at mål nummer 10 om mindre ulighed understøttes, ud over af budget 2019 initiativer og psykiatriplan, af den kommende sundhedsaftales målsætninger (i forhold til reduktion i dårlig mental trivsel, mindske overdødeligheden og forbedre tilknytning til uddannelser og arbejdsmarkedet) og mindre ulighed (udvides med socialområdet). I forhold til mål 10.2. om lighed i inddragelses- og beslutningsprocesser arbejder psykiatri- og socialudvalget løbende med at sikre lydhøre, inkluderende, deltagerbaserede og repræsentative beslutningsprocesser på alle niveauer, bl.a. i forbindelse med Den Syddanske Forbedringsmodel.</p> <p>Psykiatri- og socialudvalget konstaterer, at en række af FN's verdensmål understøttes af initiativer, der er forankret både i psykiatri- og socialudvalget og i andre udvalg. Udvalget ser frem til, at der skabes et overblik på tværs af udvalgene.</p>
Miljøudvalget	Mål 6, Rent vand og sanitet Mål 7, Bæredygtig energi	Miljøudvalget konstaterer, at der er sat mange regionale indsatser i gang, som understøtter FN's verdensmål, og som man bør bygge videre på i den nye strategi.

Bilag 2: FN's verdensmål og politiske udvalg – oversigt over protokolleringer

	<p>Mål 11, Bæredygtige byer og lokalsamfund Mål 12, Ansvarligt forbrug og produktion Mål 13, Klimaindsats</p>	<p>Udvalget betoner, at FN's verdensmål udgør rammen for den kommende udviklingsstrategi.</p> <p>Udvalget peger på, at den kommende Klimastrategi vil bidrage både til regionens egen grønne omstilling som driftsvirksomhed og til regionens grønne omstilling. Udvalget peger særlig på, at der bør arbejdes med strategisk energiplanlægning, klimaforebyggelse, klimatilpasning, cirkulær økonomi, fx ressourceoptimering og affald.</p> <p>Indsatsen kan særligt bidrage til mål 7 om bæredygtig energi, mål 12 om ansvarligt forbrug og produktion samt mål 13 om klimaindsats.</p> <p>På råstofområdet peger udvalget på, at det er nødvendigt med det paradigmeskifte, der er lagt op til i debatfasen for Råstofplan 2020, hvor der er lagt vægt på bæredygtig råstofplanlægning. Forbruget af ikke-fornybare råstoffer skal mindskes, og regionen skal deltage bredt i udviklings- og demonstrationsprojekter i hele livscyklussen. Indsatsen kan særligt bidrage til mål 12 om ansvarligt forbrug og produktion samt mål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund.</p> <p>På jordforureningsområdet ønsker udvalget, at der i den fremtidige strategi arbejdes med generationsforureninger, og strategien skal desuden afspejle, at regionen spiller en central rolle på pesticidområdet. Desuden ønsker udvalget en indsats i forhold til borgere, der er kommet i klemme på grund af jordforurening. Indsatsen kan særligt bidrage til mål 6 om rent vand og sanitet.</p> <p>Udvalget beder forretningsudvalget overveje, om mål 14 om livet i havet skal inddrages i regionsrådets arbejde med FN's verdensmål.</p> <p>Endelig bemærker udvalget, at verdensmålene hænger tæt sammen, og at det derfor i strategien bør tænkes på tværs af fagområder og indsatser.</p>
<p>Anlægs- og innovationsudvalget</p>	<p>Mål 3, Sundhed og trivsel Mål 7, Bæredygtig energi Mål 9, Industri, innovation og infrastruktur Mål 10, Mindre ulighed Mål 11, Bæredygtige byer og lokalsamfund Mål 12, Ansvarligt forbrug og produktion</p>	<p>Drøftedes.</p> <p>Anlægs- og innovationsudvalget konstaterer, at der inden for rammerne af Innovationsstrategien er igangsat en række indsatser, som understøtter FN's verdensmål. Som eksempel nævnes Innovationsstrategiens tema om data og digitalisering, der bl.a. har fokus på at understøtte dialogen mellem fagprofessionelle, patienter og pårørende.</p> <p>Sundhedsinnovation spiller sammen med og understøttes af den regionale udviklingsindsats. Udvalget konstaterer, at der er igangsat og vil blive igangsat flere initiativer med udgangspunkt i den regionale</p>

Bilag 2: FN's verdensmål og politiske udvalg – oversigt over protokolleringer

		<p>udviklingsstrategi, eksempelvis Sundhedens geografi. Det er således udvalgets vurdering, at der med det igangværende arbejde er lagt op til mange forskellige tiltag, der bidrager til mål 3 Sundhed og Trivsel, mål 9 Industri, Innovation og Infrastruktur, mål 10 Mindre Ulighed og mål 11 Bæredygtige byer og Lokalsamfund.</p> <p>Udvalget ønsker generelt øget fokus på udbredelse af udviklede løsninger.</p> <p>Anlægs- og innovationsudvalget forventer, at den kommende klimastrategi vil bidrage til understøttelse af FN's verdensmål, og at der i denne konkret vil blive sat fokus på bl.a. strategisk energiplanlægning og regionens eget energiforbrug, herunder i forhold til regionens bilpark og transport. Anlægs- og innovationsudvalget forventer, at der i forbindelse med den kommende klimastrategi vil blive fremsat forslag til nye initiativer, der kan understøtte FN's klimamål.</p> <p>Udvalget kan pege på, at regionen allerede med de igangsatte aktiviteter vedr. de nye byggerier har taget store skridt i forhold til opfyldte verdensmålene. Nybyggerierne er lavenergiklasse og byggerier skal leve op til regionens egne strategier vedr. bæredygtigt byggeri. Endelig har regionen fokus på effektivt energiforbrug, når det kommer til såvel udvendig bygningsvedligeholdelse som indvendig bygningsdrift og -vedligehold.</p> <p>Udvalget kan pege på, at mål nr. 10 Mindre Ulighed bl.a. understøttes af Region Syddanmarks indsats omkring arbejds- og sociale klausuler vedr. kontrakter på byggeriets område. Regionens indsats omkring etablering af solceller bidrager til støtte op om FN's verdensmål nummer 7 bæredygtig Energi og 12 Ansvarligt Forbrug og Produktion. Det er således udvalgets vurdering, at der med det igangværende arbejde inden for byggeri er lagt op til indsatser, der bidrager til de udvalgte verdensmål.</p> <p>Ved regionens rolle som bygherre er der fokus på verdensmålene bl.a. via regionens "byggehåndbog". Anlægs- og innovationsudvalget foreslår, at det overvejes om regionens grønne profil på regionens byggerier kan skærpes, herunder om den løbende vedligehold i yderligere omfang kan ske med udgangspunkt i synlige energi- og miljøkriterier/effekt mål. Her kan regionen lade sig inspirere af DGNB-certificeringsmodellen og de mål/kriterier der indgår i denne.</p>
<p>Udvalget for uddannelse og arbejdskraft</p>	<p>Mål 3, Sundhed og trivsel Mål 4, Kvalitetsuddannelse Mål 11, Bæredygtige byer og lokalsamfund</p>	<p>Udvalget for uddannelse og arbejdskraft konstaterer, at der er sat mange regionale indsatser i gang, som understøtter FN's verdensmål, og som man bør bygge videre på i den nye strategi.</p> <p>Udvalget betoner, at FN's verdensmål udgør rammen for den kommende udviklingsstrategi, og at det videre arbejde med verdensmålene bør koncentreres om videreudvikling af eksisterende indsatser og nye indsatser, der gør en forskel.</p>

Bilag 2: FN's verdensmål og politiske udvalg – oversigt over protokolleringer

		<p>Udvalget peger på, at der i den fremtidige strategi bør arbejdes videre med kompetenceudvikling til arbejdsmarkedet og livet (herunder fx faglærte, STEM og unges mentale trivsel) samt adgang til kvalitetsuddannelse i hele regionen. Indsatsen kan særligt bidrage til mål 4 om kvalitetsuddannelse, mål 3 om sundhed og trivsel og mål 11 om bæredygtige byer og lokalsamfund.</p>
Udvalget for det nære sundhedsvæsen	<p>Mål 3, Sundhed og trivsel Mål 10, Mindre ulighed</p>	<p>Drøftedes. Udvalget for det nære sundhedsvæsen konstaterer, at der i regi af det tværsektorielle arbejde i regi af Sundhedsaftalen, Praksisplanen og Rammepapiret for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen allerede er igangsat en række initiativer, der som minimum støtter op om FN's verdensmål nummer 3 – sundhed og trivsel og nummer 10 – mindre ulighed.</p> <p>Udvalget kan pege på, at såvel mål nummer 3 vedrørende Sundhed & Trivsel som mål nummer 10 – Mindre Ulighed understøttes ved det igangværende arbejde inden for det tværsektorielle samarbejde på sundhedsområdet. Som eksempler nævnes den kommende Sundhedsaftale 2019-23, der har fokus på at skabe lighed i sundhed og bedre mental trivsel blandt de syddanske borgere samt Praksisplanen (den nuværende såvel som den kommende), hvor fokus er på at skabe særlige indsatser for borgere med psykisk sygdom, socialt dårligt stillede borgere samt borgere på kanten af arbejdsmarkedet.</p> <p>Ligeledes er der i det igangværende arbejde med udmøntningen af Rammepapir for det nære og sammenhængende sundhedsvæsen blandt andet fokus på at etablere sundhedshuse flere steder i regionen med det formål at sikre sundhedstilbud tæt på befolkningen og i tæt samarbejde mellem sektorer og fagligheder, hvilket forventes at øge sundheden samt mindske uligheden i sundhed.</p> <p>Det er således udvalgets vurdering, at der med det igangværende arbejde er lagt op til mange forskellige tiltag, der adresserer mål 3 og mål 10.</p>
Præ-hospitalsudvalget	<p>Mål 10, Mindre ulighed Mål 12, Ansvarligt forbrug og produktion Mål 13, Klimainsats</p>	<p>Udvalget finder, at der bl.a. via responstidsopgørelse er fokus på mål nummer 10 om mindre ulighed. Udvalget forventer, at de aktuelle drøftelser om styrkelse af det præhospitale område vil bidrage til dette mål. Udvalget ser endvidere gerne, at der fremadrettet er fokus på ambulancers fremdriftsmidler og affaldssortering på stationerne. Disse indsatser vil kunne understøtte mål nummer 12 om ansvarligt forbrug og produktion og mål nummer 13 om klima.</p>